

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Turcyja. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

— Ze Lwowa. —

Dzień przybycia Monarchy do kraju naszego i jego stolicy szybko się przybliża. Jakie uczucia owładają serca wiernych tronowi Galicyanów, podczas kiedy w miesiącu czerwcu pierwsza wiadomość o zamiarze N. Pana nas doszła, takie same ocuciła znowu odświeżona, niepłonna nadzieja. Wówczas patrzono na piękne współzawodnictwo pomiędzy ludnością wszelkich klas, ażeby Wielkiego Gościa przyjąć w sposób, głęboką cześć znamionujący: w szczególności liczni właściciele dóbr ziemskich dążyli do stolicy z odległych nawet okolic serca swoje złożyć w ofierze. W uznaniu tych samych obowiązków pospieszają i teraz obywatele ziemscy do Lwowa na powitanie N. Pana, który chce ponieść trudy podróży w zamiarze przypatrzenia się zbliska potrzebom naszego kraju, a pospieszają, by społem z tymi, co w stolicy zamieszkali, otoczyć N. Pana wiernymi sercami, i oddać hołd uszanowania w rozszerzonym gronie, odpowiednem tak rozległości prowincyi, jak ilości posiadających w niej dobra ziemskie. Myśl, którą przedtem powzięto, myśl wyprawienia balu ku czci N. Pana, ma także teraz być urzeczywistnioną. Spodziewamy się żywego w niej udziału, bo powszechnie jej poklaśniono, a im większego pomnożenia i zasiłku z prowincyi dozna orszak obywateli ziemskich we Lwowie przebywający, tem zgodniejszym będzie taki okaz z objawiającem się uczuciem powszechnem.

Lwów, 9. października. Chwilę wstąpienia Jego Cesarskiej Mości na ziemi koronnej naszego kraju, postanowiła Stolica nasza uroczystie obchodzić i obwieścić miastu w sposób równie okazały jak i przychylnych a wdzięcznych mieszkańców godny. Dnia bowiem 11go b. m. w porze domysłnej, kiedy stopa Jego Ces. Mości Pana Miłociwego staje na ziemi w *Bialej*, wzniesie się sztandar Cesarski na szczyt góry wysokiego zamku, gdzie leżą ślady (pamiątkę) przybytku królów, a dwadzieścia jeden wystrzałów z działa pozdrowi wywieszenie chorągwi. — Chorągiew ta powiewać będzie przez cały czas pobytu Jego Ces. Mości w kraju to jest od 11 b. do 2. p. miesiąca.

Lwów, 9. października. Gmina *Worona* w Stanisławowskim przesłała na fundusz Inwalidów swego obwodu 5 zlr. 20 kr. w m. k. Z przyjemnością zapisuje ludzkość w pamięci dary, z jakimi się spółbracia ku zaopatrzeniu skaleczonych w posłudze państwa przyczyniają.

(Dar dla pogorzalców Krakowskich.)

Lwów, 7. października. Pan K. G., Akademik złożył w Redakcyi Gazety Lwowskiej 2 zlr. m. k. na rzecz pogorzalców Krakowskich. Dar ten podaje się z wyrazem podziękowania w imieniu nieszczęśliwych do wiadomości publicznej.

(Sprostowanie.)

Tarnopol, 6. października. Zawarta w wieczornym dodatku Lloyda w Nr. 231 z d. 1. października r. b. wiadomość z Brodów o trzęsieniu ziemi w obwodzie Tarnopolskim jest całkiem bezzasadna; miejsca nazwiskiem Kotów nie masz w całym obwodzie, a trzęsienie ziemi nigdzie się czuć nie dało.

(„Austria“ o organizacyi konsulatu austriackiego w Grecyi.)

Dziennik „Austria“ umieszcza o organizacyi austr. konsulatu w Grecyi artykuł, z którego przytaczamy, co następuje:

„Dokonana już organizacya konsulatu w *Albanii*, *Macedonii* i *Tesalii* pociągnęła koniecznie za sobą rewizyę sprawy austr. konsulatu w Grecyi, która dla ważności swego położenia jako przyładek Lewanty stykający się bezpośrednio z wielką linią parowej żeglugi łączącej przez przedsiębiorstwo austr. Lloydy nasze zatoki z targami orientu, i w którym-to względzie zawarte zostały właśnie odnowione umowy z rządem greckim — ma dla naszego handlu i stosunków nawigacyjnych wielkie znaczenie, i z czasem stać się może nierównie ważniejszym jeszcze przedmiotem.

Ważność Grecyi uznano już wcześniej, jakoż nieomieszkano urządzić tam trzy kierujące urzędu konsularne, a to w *Patras* dla wybrzeży zachodnich, w *Atenach* dla wybrzeży wschodnich, i w *Syra* dla wysp greckich.

Wszakże podobna organizacya konsulatów nie odpowiada już zupełnie terażniejszym potrzebom.

— Dla scentralizowania tamtejszych spraw austriackiego konsulatu na jeden punkt środkowy, trudno wybrać miejsce zupełnie w tym względzie przydatne, zwłaszcza że Ateny, siedziba rządu, nie mają dość rozszerzonego handlu, najgłówniejsze zaś place handlowe Grecyi, *Patras* i *Syra* stanowią każdy dla siebie punkt środkowy własnego terytorium handlowego, stósownie do skierowanego ruchu handlowego i nawigacyi. Ze względu więc na te stosunki i na jeograficzne położenie wspomnianych głównych miejsc handlowych Grecyi, nie można w żadnym z nich ustanowić kierującego urzędu konsularnego dla całej Grecyi, zaczem okazuje się być rzeczą pożyteczniejszą, podzielić kierunek służby konsularnej dla wszystkich wybrzeży greckich na dwoje, i przenieść na obydwie te punkta. *Patras*, stolica prowincyi *Achaja* i *Elis* jest głównym portem dla całego handlu zachodniej Grecyi, tak z zagranicą, jako też i z innymi częściami królestwa. Z powodu znacznych dowozów z portów austriackich jest *Patras* bardzo ważnym targowiskiem dla naszego handlu i przemysłu, a marynarka Austrii bierze w tem tak wielki udział, że co do ilości ładunku przewyższa nawet grecką marynarkę. Podobne stosunki zachodzą także i w *Syra*, tem pierwszym miejscu portowem i handlowem Grecyi, lecz na większy jeszcze rozmiar, zwłaszcza że *Syra* jest punktem środkowym komunikacyi żeglugi parowej między Europą a Lewantą, i ztamtąd też rozchodzą się na wszystkie strony szlaki komunikacyjne, szczególnie za pomocą parostatków Lloydy austriackiej. Okoliczności te zapewniając portowi w *Syra* coraz większą wziętość i znaczenie na przyszłość, świadczą oraz i o świetności naszych komercyalnych i nawigacyjnych stosunków. Ministerjum handlu oceniając przeto należycie ważne te stosunki, zamierzyło ustanowić w Grecyi odpowiednie celowi zastępstwo konsularne, i przedłożyło już odnośne przedstawienia J. M. Cesarzowi, które też bezwątpienia otrzymają najwyższą sankcyę. (L. k. a.)

(Uwagi w Wertheimera „Geschäftsbericht“ nad nową pożyczką.)

Wiedeń, 2. października. Wertheimera „Geschäftsbericht“ zawiera między innymi następujące uwagi nad nową pożyczką, które dla ich trafności przytaczamy: „Jakkolwiek jeszcze ciągle nadchodzą doniesienia o pojedynczych i zbiorowych subskrypcyach, jednak już teraz można rezultat w tym względzie uważać za zamknięty. Nad stosunkowo bardzo małym udziałem zagranicy czyniło dziennikarstwo zagraniczne wielorakie uwagi, które jednak jak się zdaje, wpływają prawie wszystkie z tego samego ducha nieprzyjaźni. Pomijamy rozwiązanie kwestyi o ile ten duch wpłynął na sam rezultat; pewna jednak, że się przyczynił do odjęcia potrzebnej wyrozumiałości w praktycznym zapatrywaniu się na rzeczy. Na wszystkich giełdach Europy a na paryskiej najwięcej, predominującą jest spekulacya na spadanie papierów publicznych i akcyi. Tem łatwiej pojąć, że ta spekulacya przy otwarciu nowych pożyczek inne spekulacje uprzedza, zwłaszcza że papiery wyszłe z dawniejszych pożyczek, przedtem taniej się nabywały z drugiej ręki aniżeli z pierwszej. Z takiej drugiej i trzeciej ręki nabył n. p. także Frankfurt znaczne pożyczki 4¹/₂% metalików i lombardzkiej pożyczki z żądaniem opuszczeniem procentów, subskrybując stosunkowo tylko małą sumę. Te doświadczenia nieograniczają się bynajmniej na same tylko papiery austriackie. To samo działo się niedawno dopiero w Anglii z nową pożyczką sardyńską. Słyszeliśmy tu wprawdzie o szybkim rozebraniu rozpisanej sumy, mimo to stoi ona teraz z 2¹/₂—3% disconto na giełdzie londyńskiej.“

(Wiadomości potoczne z Wiednia z d. 4. października.)

Wiedeń, 4. października. Rozporządzenia istnące przeciw nadużyciom, przez które się indywidua obowiązane do służby wojskowej od obowiązku swego ociągają wyrabiając sobie intabulacyę na realności niekupując je rzeczywiście, zostały na mocy wyższego rozkazu publikowane we wszystkich starostwach okręgowych z tym dodatkiem, że mają zupełną moc obowiązującą i zastosowane być mają w zdarzających się wypadkach.

— Pewien tutejszy mechanik zrobił wynalazek redukowania siana zapomocą siły hydraulicznej na tak małe wolumen, że n. p. porcyę siana, które nasi kawalerzyści przy zaciąganiu strazy u siódła mają przymocowane, umieszczone być mogą w woreczku o sześciu kwadratowych calach. W wypadkach, kiedy kawalerja wielkie

zapasy siana ze sobą prowadzić, musi jest ważny ten wynalazek. Wynalazca ofiaruje go wysokiemu ministeryum wojny.

— Ministeryum sprawiedliwości rozporządziło, aby przy pozwoleniem przez Jego Cesarską Mość przyjmowaniu bezpłatnych auskultantów dla sądów w organizowanych krajach koronnych miano staranie, ażeby liczba przyjętych bezpłatnych auskultantów nie przewyższała czwartęj części posad auskultantów z adjutatum systemizowanych dla każdego wyższego sądu krajowego.

— Od trzech miesięcy niebyło tu już pogrzebu ani innych funkcji według obrządku niemiecko-katolickiego, chociaż się przedtem podobne pojedyncze wypadki prawie co tydzień zdarzały.

(L. Z. C.)

— J. M. Cesarz powołał do siebie podczas ostatniego swego pobytu w Tryeście szefa sekcyjnego, p. v. *Czörnig*, dla zbadania szczegółów odnoszących się do kupieckiej naszej marynarki.

— 5. października. Wkrótce wyjdzie nowa powszechna austriacka taryfa cłowa. W przedłożonym w tej mierze projekcie zrosbiło ministeryum handlu uwagę, że zawarte z niemieckimi i włoskimi państwami umowy należy koniecznie jak najspieszniej w wykonanie wprowadzić. W chwili, w której niejedyn niemiecki kraj czuje więcej niż kiedykolwiek potrzebę przyłączenia się do cłowej i handlowej polityki Austrii, zdaje się być rzeczą nieodzowną, aby absolutnie tamujące szranki prohibicyi upadły. Z państwem, któreby w dzisiejszym czasie chciało się trzymać zadawniałego systemu prohibicyi, byłoby niepodobnem zawarcie cłowego i handlowego traktatu. Ministeryum handlu nadmienilo oprócz tego w odnosnym projekcie, że Modena i Parma zastrzegły sobie stypulowane już przystąpienie do austriackiego cłowego i handlowego kompleksu aż w tym przypadku, gdy nowa taryfa cła do skutku przyjdzie. Służnie spodziewają się wtedy także przystąpienia innych włoskich państw, przezco zamierzony przez Austrię Unii cła i handlu będzie nadany prawdziwy charakter środkowo-europejskiego zjednoczenia.

— Względem postępowania z listami, których adresatom doręczyć niepodobna, wyszło rozporządzenie pocztowe. Takie listy muszą być przechowane aż do końca przyszłego roku; potem będą urzędownie rozpieczętowane, lecz niewolno ich czytać; jeżeli zawierają pieniądze lub papiery wartości, wtedy wciąga się do prenotacyi nazwisko posyłającego, adresata, miejsce gdzie były oddane na pocztę i gdzie miały być doręczone. Pocztem namienione listy będą zniszczone albo przez spalanie, albo w stępie na miazgę utłuczone w miarę, jeżeli ich waga cetnar przewyższa lub nie.

— Dla rozwiązania gwardyi narodowych i złożenia broni, wyznaczono w niektórych krajach koronnych pewne terminy. Gdzie oprócz tego zaprowadzone są korpusy strzelców i milicyi miejskiej, te będą zatrzymane. Jednakże dla nowój ich organizacyi należy statuta, tudzież zdanie starostw okręgowych przesłać namiestnikom do pertraktacyi rządowej.

— *Pragskie Nowiny* donoszą, że pan J. K. Tyl zamyśla utworzyć podróżujące towarzystwo aktorów czeskich i jeszcze tego roku czynność swoją rozpocznie. Rzeczony dziennik nadmienia, że to towarzystwo pod dyrekcją pana Tyl należy uważać za szkołę sztuki dramatycznej w Czechach, która bardzo korzystny wpływ wywrze na wykształcenie języka i oświecenie ludu. Dyrektor teatru w Pradze, pan Hoffmann przyrzekł, że to przedsięwzięcie wesprze biblioteką czeskiego teatru równie jak i garderobą.

(L. k. a.)

(Kurs wiedeński z 6. października 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 92 $\frac{1}{4}$; 4 $\frac{1}{2}$ % — 81 $\frac{1}{4}$; 4% — 72 $\frac{1}{2}$. 4% z r. 1850 —; 2 $\frac{1}{2}$ % —; wylosowane 3% — Losy z r. 1834 — 1022 $\frac{1}{2}$; z roku 1839 — 300. Wied. miejsko bank. 2 $\frac{1}{2}$ % —. Akcyje bankowe 1200. Akcyje kolei póln. 1422 $\frac{1}{2}$. Głognickiej kolei żelaznej 658 $\frac{3}{4}$. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 647. Lloyd —.

Hiszpania.

(Środki przeciw prasie. — Wiadomości potoczne.)

Madryt, 25. września. Ministeryum terażnijsze tak liberalne w początkach swego urzędowania poznało nareszcie, że obok niepowściągniętej prasy niepodobna ostać się żadnemu rządowi, i idzie w tym względzie za przykładem jenerała Narvaez. Nigdy jeszcze nie skonfiskowano tu tyle dzienników, jak właśnie w ciągu ostatnich trzech niedziel. Tak ostro jak teraz Murillo poczyną sobie przeciw prasie, niepostępował nawet i Narvaez. — Lud witał dnia wczorajszego królowę jadącą do kościoła „de Neustra Sennora de Atocha“ wszędzie radośnemi okrzykami: „Viva Isabel II!“ Wszelakoż dodawano za każdym razem: „Fuera la Reina Cristina!“ (Precz z królową Krystyną!) Te żądania ludu dotknęły jak się zdawało królowę dość nieprzyjemnie. — Cordova nie odjedzie na wyspę Kuba, Concha więc pozostanie na swój tamtejszyj posiadzie. Rząd przyszedł podobno do tego przekonania, że mimo wielkiej zresztą liczby jenerałów, trudno jednak wynaleść zdolniejszego, odważniejszego i oględniejszego nad jen. Concha, któremu Cordova w niezem nie wyrówna. — Dzisiaj zrana miał poseł unii amerykańskiej długą konferencyę z pierwszym ministrem, przyczem wstawiał się za jeńcami kubańskimi, mającymi wkrótce przybyć do Kadyxu na pokładzie transportowej fregaty „Perla“. Bravo Murillo oświadczył jednak posłowi republiki, że nic w tej mierze uczynić nie może; uchwalono już bowiem stawić jeńców przed sąd wojenny i postąpić z nimi według istnających praw, stosownie do udziału i przewiny jakiej się każdy z nich dopuścił.

(Oe. R. Z.)

Anglia.

(Wybór nowego lorda-majora. — Posiedzenie rady miasta. — Wiadomości potoczne.)

Londyn, 30. września. Lord major (Sir A. Musgrave) wyprawił wczoraj na cześć swego następcy, aldermana Hunter, którego wczoraj przełożonym City obrano, bankiet na 70 osób, na którym także dawniejsi i nowi szeryfowie się znajdowali. Nowy lord-major z profesyi swój jest ebenistą (mistrzem sztuki stolarskiej). Gdy aldermanowie wykonali wczoraj wybór lorda-majora, przedłożył alderman Wilson na zwykłym dziennym posiedzeniu propozycyę, aby dla prefekta i municypalności Paryża zawotowano najserdeczniejszą podziękę od władz City za okazaną niedawno gościnność. Przy tej sposobności nalegał Alderman Sidney na energiczny protest przeciw „niegodziwym zaczepkom i potwarzom“, jakimi podówczas gazeta *Times* korporacyę City okryła zarzucając nawet przedajność aldermanowi. Sir P. Laurie tudzież inni radcy komunalni oponowali aldermanowi Sidney temi słowy: „Kogoż obchodzi gazeta *Times*? Będziemy się nareszcie bronić przeciw ładajakim dowcipom dziennika *Punch*? Propozycyę tę cofnięto na życzenie lorda majora, ale aż wtedy, gdy alderman Sidney miał długą mowę przeciw *Times*, która dziś na ostatniej karcie tegoż dziennika jest zawarta.

— Uznano powszechnie, że raport, który przestał jeden z pardonowanych przez jenerała Concha i do demu odesłanych trzech północno-amerykańskich oficerów, nazwiskiem Van Vechten o wyprawie ochotników pod rozkazami Lopeza, przedstawia istotnie jasno i dokładnie cały ten napad korsarski. Van Vechten kończy swój raport tą uwagą że przedsięwzięcie to było dziełem chciwych zysku spekulantów i bezwzględnych oszustów w Nowym Orleanie. Ci zblamucili Lopeza i jego przyjaciel udanemi listami z wyspy Kuba, zapowiadając im powszechnie powstanie Kreolów za najpierwszem wyładowaniem. Wszystkie te listy były w Nowym-Orleanie fabrykowane. Ci oszusty wydawali oraz milionami pieniądze papierowe, które potem miały być uznane za „dług oswobodzenia Kuby“, to znaczy miały im być brzęcząca moneta wyptacone.

— Doniesienia w „*Daily News*“ o obrachunku inżynierów w w South-Vorland niebyły bezzasadne. Okazało się w samej rzeczy, że podmorski telegraf o pół mili był za krótki. Przymocowano go tymczasowie za pomocą przedłużonej gutta-perchy w Kalecie i teraz już odbywa według życzenia operacye swoje. Sądzą że za tydzień będzie ukończony i przymocowany brakujący kawałek liny.

— Największy angielski paropływ po okrecie „*Great Britain*“ spuszczone temi dniami w Bristolu z warsztatu. Mówią, że okręt *Demeraru* zbudowany jest dla zachodnio-indyjskiej kompanii paropływów pocztowych, ma 316 stóp długości (jest o 6 stóp krótszy niż „*Great Britain*“), 2318 beczek wagi i dwie maszyny o sile 750 koni.

— Sądzone powszechnie, że okręt „*Oriental*“, który niedawno w 89 dniach przybył z Liwerpoola do Anjeer, odbył najspieszniejszą jaka tylko może być do Chin żeglugę. Jednakże „*Oriental*“ został od okrętu „*Chrysolite*“ przegoniony, który tę samą drogę w 80 dniach odbył; przytem miał na pokładzie około 900 beczek herbaty. Tę szybkość żeglugi przypisują właściwej formie w budowie zagięcia. „*Chrysolite*“ tudzież 50 innych podobnych statków jest zbudowany w Aberdeen na warsztacie panów Hall.

— W Manscestrze zwolniała cokolwiek czynność fabryk z przyczyny niepewności przyszłych cen na targowicy bawełny. W Nottingham zaś zbywa raczej na robotnikach niż na robocie. Wielkie obstalunki z głębi kraju i z Ameryki okazują się jako skutki tańszej fabrykacyi, którą przez uproszczenie i polepszenie maszyn uskuteczniiono.

— Pomimo wiadomości z Australii, po których się można spodziewać, że cena wełny pójdzie w górę, nie ma na targowicach wełny żadnego ruchu.

(P. Z.)

Francya.

(Projekt pana Delamarre odnosi skutek pomyslny.)

Paryż, 28. września. Projekt pana Delamarre odniósł przewidziany skutek, pomysł przedsięwzięcia wyborów przed oznaczonym terminem „aklimatyzował się“; w sali konferencyjnej rozprawiają o nim codziennie obecni członkowie zgromadzenia narodowego, i można uważać za rzecz pewną, że zgromadzenie przyzwoli na mniejszą lub większą, ale zawsze znaczną przestrzeń czasu między wyborami parlamentarnymi a wyborem prezydenta republiki. Rewizya konstytucyi, dla której się przygotowuje druga i stanowcza wyprawa, służyć będzie za hasło przy tych wyborach, i prawie z pewnością wnosić można, że jeżeli jakakolwiek ustawa zreguluje prawo głosowania, a kraj wybierze zgromadzenie prowizoryczne, natedy także i konstytucya zostanie zrewidowana. Ale to jeszcze nie uchyla trudności, ponieważ jedna część rewizjonistów żąda modyfikacyi konstytucyi dla zmiany, a druga właśnie przeciwnie dla utrzymania tego co istnieje, to jest przedłużenia prezydentury L. Napoleona. Mówią o broszurze, którą o tej kwestyi myśli ogłosić jeden z najznakomitszych prawników, członek zgromadzenia narodowego i bliski krewny Leona Faucher. W tej broszurze ma być przeprowadzony dowód, że powtórny wybór prezydenta republiki przez lud jest prawny, jeżeli przyjdzie do skutku absolutną większością głosów. Słychać także, że prezydent jest zdecydowany utrzymać w razie potrzeby nawet orężem raz wyrzeczoną opinię kraju, a na to zgadzają się z nim zupełnie naczelnicy wojska.

(Ll.)

(Niepewność kwestyi politycznych. — Kandydatura księcia Joinville.)

Paryż, 1. października. Dopiero po zebraniu się zgromadzenia narodowego może ustanie ta niepewność, w której się obecnie znajdują naglące kwestye polityczne, może wtedy rzeczy przybiorą stałszą postać. Niezaprzeczony dowcip i talent objawiający się w głównych artykułach dzienników francuskich umie wprowadzić tak często orzeczonym sprawom, jako rewizji konstytucyi, ustawie z dnia 31. maja, weześniejszemu przedsięwzięciu wyborów parlamentarnych, przedłużeniu władzy prezydenta republiki, zniesieniu dekretu banicyi książąt orleańskich, kandydaturze księcia Joinville i innym kwestyom nadać zawsze nową chociaż niezawsze różniącą się barwę; ale wszystkie te dyskusye niezdolają pokonać indyferentyzmu, który się mimo tych treściwych kwestyi coraz więcej szerzy. Francuzi żądają, jak się wyraża Napoleon, który ich znał doskonale, „aby im co trzy miesiące dano coś nowego.“ Prawdziwe ozywienie kwestyi politycznych jest rzeczą zgromadzenia narodowego; za jego pomocą wyjdą one dopiero z zakresu dyskusyi i zostaną przeprowadzone w rzeczywistość.

Względem kandydatury księcia Joinville dowiadujemy się, że manifest którego rychłego ogłoszenia z niecierpliwością oczekują jego gorliwi zwolennicy, jeszcze nieotrzymał podpisu księcia, ponieważ jeszcze nie uchylono wszystkich trudności stojących na przeszkodzie temu ważnemu środkowi. Jednakże przygotowania do ostatecznej decyzyi uczyniły znaczny postęp, zwłaszcza gdy generał Changarnier, który swoje właściwe zamiary polityczne w ostatnich latach w niedocieczoną osłonił tajemnicę, nie tylko niemyśli sam występować jako kandydat do prezydentury, ale teraz przed swoimi przyjaciółmi otwarciem i stanowczo za familią Orleańską się oświadczył. Generał Changarnier ma w armii — i to uznają nawet jego przeciwnicy — tak powszechną powagę, jaką się niełatwo inny jaki wódz francuski poszczycić może, jakkolwiek przeto przyzwole nie jego nie można uważać za krok stanowczy, jednak zaprzeczyc niemożna, że to nieomieszka dodać odwagi stronnikom księcia Joinville. (P. Z.)

(Poczta francuska.)

Paryż, 30. września. Dziennik *Débats* ogłosił dziś artykuł pod względem wyspy Kuba, w którym europejskie posiadłości w Ameryce poddaje pod opiekę francusko-hiszpańsko-angielskiego przymierza naprzeciw dążnościom Amerykanów północnych.

— Wiadomo, że między rządem francuskim i Bejem Tunetu zaszedł spór pod względem pogranicznej linii Algieryi i Tunetu. Jak słyszymy, oświadczyła się Porta przeciw Bejowi.

— Od niejakiego czasu panuje niezwykła czynność w ministerjum spraw zagranicznych. Biura są bardzo zatrudnione; codzien odjeżdżają kuryery do francuskich reprezentantów w Niemczech. Sądzą powszechnie, że tej czynności nie są obce sprawy emigrantów Londyńskich.

— Damy gmachów targowych zamyślają wyprawie dla prezydenta republiki dnia 26. października wielką ucztę. Prefekt Sekwany miał im dać do dyspozycyi kilka sal hotelu *de villé*.

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 2. października. Wybór reprezentanta departamentu Sekwany w miejsce dep. Magnan nastąpi już w tym miesiącu; również przysposabiają się także i do wyborów gwardyi narodowej, które na przyszły miesiąc przypadają.

Kazimirz Batthyani otrzymał pozwolenie zamieszkania w Paryżu. (P. S. A.)

Paryż, 3. października, piątek, 8 godz. wieczór. Zgromadzenia wczoraj komisya nieustająca zajmowała się sprawą loteryi sztabów złotych, i interpelowała rząd w tej mierze.

Zbór prefektów odbędzie się w Paryżu. (C. B.)

Włochy.

(Kuryer z Londynu. — Zaskarzenie do trybunału sądowego)

Z **Neapolu** donoszą z dnia 24. września: „Słychać powszechnie, że w tych dniach przybył tu kuryer z Londynu z depeszami dla angielskiej ambasady, w których zażądano wynagrodzenia za straty jakich doznali poddani angielscy podczas roku rewolucyjnego. — Do najwyższego trybunału sądowego nadeszło znowu polityczne zaskarzenie anulacyjne. Idzie mianowicie o znany wypadek procesu setta del unita italiana. W zaskarzeniu przytoczono, że proces był instruowany nie przez osobę sądową, lecz przez komisarzy policyi. Sądzą, że trybunał sądowy odrzuci zaskarzenie, ponieważ instrukcja procesu była przedsięwzięta wprawdzie w obecności wspomnianych urzędników policyi, ale oraz za nieustannem spółdziałaniem upoważnionych sędziów. (L. k. a.)

(Wsparcie dla dotkniętych trzęsieniem ziemi.)

Neapol, 20. września. Do dnia dzisiejszego zebrano dla dotkniętych trzęsieniem ziemi w Basilicata 6,012,176 ducati. (P. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Rzym, 30. września. Przybył tu z Civitavecchia były c. k. austriacki poseł przy dworze Petersburgskim, hrabia *Colloredo*. — Znowu schwymano drewnianą armatę i znowu nastąpiły wyszydzenia wizerunków Matki Boskiej, które błotem obrzucono. Podejrzenie pada tą razą na osoby z wyższych stanów. Policya przyaresztowała niedawno 2 o zabiegi Mazziniego podejrzane indywidua, które przedtem służyły w legii Garibaldego.

Właśnie nadesłana poczta lewancka nie zawiera nic ważnego. Z Konstantynopola donoszą pod dniem 20. b. m., że w tamtejszym

porcie uderzyły przypadkiem dwa angielskie paropływy o siebie, jeden z nich zatonął na 25 stóp głęboko w wodzie. Osadę okrętu uratowano. (L. k. a.)

Niemce.

(Uchwała związku względem floty niemieckiej. — Hr. Pralomo. — Odpowiedź lorda Palmerston na noty zgrom. związkowego. — Wybory komunalne.)

Frankfurt, 30. września. Nowa uchwała związku z dnia 6. b. m. względem floty niemieckiej spóźniła decyzję i powiększyła znowu niepewność. Ponieważ nawet po zaszłym teraz wyborze znawców rzeczy, nie można się spodziewać prędkiego rozstrzygnięcia ze strony zgromadzonego związku, gdyż przedłożone znawcom rzeczy kwestye potrzeba wziąć pod gruntowne, a zatem wymagające czasu obrady, przeto okręta nierozwiązanej dotychczas marynarki niemieckiej ucierpią tymczasem, aktywa się zmniejszą, a pasywa powiększą.

— Hrabia Robert de Pralomo, sprawujący interesa króla Sardyńskiego przy związku niemieckim, przyjechał tu dzisiaj i sprowadził się do pomieszkania przed bramą Eschenheimer.

— Odpowiedzi lorda Palmerstona na ważne do zagranicznego urzędu przesłane noty niesprawiły ukontentowania w salonach dyplomatycznych i nie zdołają zaspokoić mocarstw kontynentalnych; tracą nawet wszelką wagę, jeżeliby się potwierdziło, że wypuszczenie agitatora Kossutha i świetne festyny, które przysposabiają dla upersonifikowanej w nim rewolucyi węgierskiej, nie były szanownemu lordowi całkiem niewiadome. Słychać że nowe, bardzo dobitne protestacye i potrzebne środki połączonych mocarstw kontynentalnych niedadzą długo na siebie czekać.

— Wybory komunalne wypadły na nieszczęście w większej części Rzeszy niemieckiej nie zupełnie w rządowym i konserwacyjnym duchu, i owszem powiększej części wypadły demokratyczne i liberalne w specjalno-konstytucyjnym i polityczno-niemiecko-parlamentowym duchu, wyjąwszy w miastach Regensburg, Bamberg i Augsburg. (Pr. Z.)

(Uchwała sejmku związkowego. — Środki policyjne przeciw agitacyi dzienników. — Zgromadzenie ustawodawcze.)

Frankfurt n. M., 1. października. Jak się dowiadujemy, miał sejm związkowy uchwalić wczoraj rozłożenie korpusu armii związkowej pod Frankfurtem. — Co do policyjnych zaś środków przeciw ciągłemu agitowaniu tutejszych dzienników demokratycznych spodziewają się wszyscy na pewno, że senat zastosuje się do groźnych przestróg konieczności, i wystąpi z całą surowością w tej mierze. — Tutejsze zgromadzenie ustawodawcze przystąpi na przyszłym posiedzeniu swoim odroczone aż na piątek do drugiego od czytania nowego projektu konstytucyi. (P. Z.)

(Posiedzenie północno-niemieckich pedagogów i filologów.)

Hamburg, 1. paźdz. Dzisiejsze ostatnie posiedzenie północno-niemieckich pedagogów i filologów było w naukowym względzie bardzo interesujące. Profesor Petersen z Hamburga mówił „o korzyści naukowej z nowowynalezionego dzieła Originesa *Fidosofoimena*.“ Przy sposobności przeczytał mowca także list nadesłany właśnie z Konstantynopola, z którego się pokazuje, że ów Simonides, który miał wynaleźć bardzo rzadki skarb literacki, jest po prostu oszustem. Wspomniany rękopis, przypisywany Originesowi, wydał najpierw prof. Wolff w Hamburgu, a potem bibliotekarz Miller w Paryżu (Oxonii 1851); lecz profesor Duncker z Göttingen przyobiecuje udowodnić, że autorem tego pisma był raczej Hippolytus. Dzieło to jest szczególnie ważne pod względem misteryów greckich. Po nim zabrał głos profesor Duncker, i uzupełnił bardzo obszernie uwagi poprzedniczego mowcy. Przytem zapowiedziano także nowe wydanie dzieła pp. Schneidewin i Dunker. Potem przytoczył dyrektor Lübeker odnośnie do wczorajszych obrad jeszcze kilka bardzo trafnych uwag o tak zwanem gymnazyum ogólnem, i był tego zdania, że podział szkół realnych i gymnazyalnych niepowinien za wcześniej nastąpić. Z tego wszczęła się długa rozprawa nad tą kwestyą, w której mieli udział prof. Petersen, Dr. Timm, dyrektor Naspe i dyrektor Hoffmann. Dyrektor Wex z Szwerynu ubolewał przy tej sposobności nad tem, że dotychczas zbywa na użytecznej łacińskiej książce elementarnej, i zrobił propozycję związkowi, aby się postarać wspólnymi siłami o napisanie takiego dzieła elementarnego i gramatyki łacińskiej dla początkujących. Wniosek ten znalazł wielu stronników. W końcu udzielił jeszcze profesor Weissenborn z Erfurtu, odnośnie do wydanego niedawno programu swego: „Ninive i terytorjum jego. Erfurt 1851“ ciekawych szczegółów o nowych odkryciach i wygrzebanych zabytkach w Asyrii, które rycinami wyobraził. Na tém skończyły się o 12½ godz. obrady związku; poczem zwiedzili jeszcze wspólnie wszyscy członkowie ogród botaniczny, bibliotekę i muzeum naturalne, i z nowym zasobem natchnienia rozjechali się pełnić dalej wysokie powołanie swoje. (H. C.)

(Zjazd członków sejmowych.)

Mnichów, 30. września. Większa część członków sejmowych (nawet z Palatynatu) przybyła już dziś do tutejszej stolicy. Pierwszy prezydujący drugiej izby, hr. Hengenbarg-Dux, przybędzie tu dopiero za kilka dni, drugi zaś prezydujący Dr. Weis, już bawi tutaj. Pierwsze posiedzenie będzie się mogło odbyć dopiero za kilka dni. (Pr. Z.)

(Rozporządzenie względem stowarzyszeń politycznych.)

Darmstadt, 1. października. Dzisiejszy numer dziennika rządowego zawiera następujące rozporządzenie względem stowarzyszeń politycznych:

Ludwik III. i t. d. Ponieważ przyczyny, które spowodowały rozporządzenie z dnia 2. października 1850 „względem politycznych stowarzyszeń“, potąd istnieją, przeto dalsze zatrzymanie wyrzeczonych tam postanowień pożądanem być się zdaje w interesie publicznego porządku, rozporządziliśmy i rozporządzamy zatem na mocy art. 73. ustawy konstytucyjnej jak następuje:

Jeden artykuł: Postanowienia rozporządzenia z d. 2. października 1850 „względem stowarzyszeń politycznych“ mają od dnia, w którym ustaje ich prawomocność według Naszego rozporządzenia z dnia 27. marca r. b. na dalsze sześć miesięcy w mocy obowiązującej być utrzymane. Dokumentalnie i t. d. Darmstadt 30. września 1851.
Ludwik. v. Dalwigk. (P. Z.)

(Depesze telegraficzne.)

Frankfurt n. M., 4. października. Wystąpienie wschodnich prowincji pruskich z niemieckiego związku uchwalono wczoraj jednogłośnie na wniosek ze strony Prus. (P. St. A.)

Hanower, 3. października. Król zachorował niebezpiecznie. (Lit. kor. austr.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 3. października.)

Metal. austr. 5⁰/₀ — 76³/₈; 4¹/₂⁰/₀ 67¹/₈. Akeye bank. 1185. Sardyńskie — Hyszpańskie 3⁰/₀ 35⁹/₁₆. Wiedeńskie 100.

Prusy.

(Pojmanie komitetu stowarzyszenia tajnego.)

Berlin, 3. paźdz. Zeszlęj nocy powiodło się czujności i czynności władz pojąć komitet stowarzyszenia, którego celem według uczynionego zeznania jednego z członków komitetu było „zaopatrzyć demokratycznych współwyznawców na wypadek rewolucji w broń i amunicję.“ Tego celu niepodobna było zaprzeczyć, ponieważ oprócz członków, książek rachunkowych z obrachunkami dostarczonych karabinów, oznak i t. p., znaleziono także karabiny i amunicję. Około pięćdziesiąt domów przetrząsano. Pojmany w nocy odstawiono na propozycję prokuratora państwa do aresztu kryminalnego. (P. Z.)

(Sejm Poznański. — Wiadomości potoczne.)

Poznań, 1. października. Sejm prowincjonalny zebrał się wczoraj na plenarne posiedzenie rano i popołudniu; naradzano się nad kwestyą zasiłkowych kas prowincjonalnych, i zgodzono się na to, aby będące do dyspozycji fundusze na podźwignienie rolnictwa obrócono.

— W miasteczku Zerkow w Wielkim księstwie Poznańskim poświęcił Jmks. arcybiskup Przyłuski dnia 23. z. m. tamtejszy kościół wśród asystencji bardzo licznego duchowieństwa, poczem udał się w okolice Pleszowa dla odbycia inspekcji dyecezalnej.

— W Trzemesznie zdało 10, w Ostrowo 8, a w Poznaniu 15 uczniów polskiego pochodzenia egzamin maturitatis. Dwudziestu z nich chce się przykładać do teologii, 2 do teologii i filologii, 2 do filologii, 5 do medycyny, 4 do umiejętności matematycznych i naturalnych, 1 do nauki leśnictwa, 5 do prawnictwa, a 1 do umiejętności wojennych.

(Kurs giełdy berlińskiej z 4. października.)

Dobrowolna pożyczka 5⁰/₀ — 103 p. 4¹/₂⁰/₀ z r. 1850 — —. Obligacye długu państwa 88³/₄. Akeye bank. 97³/₈. Pol. list. zastaw. 93³/₄; Pol. 500 l. 83¹/₂; 300 L. 145 l. Frydrychsдоры 13¹/₂. Inne złoto za 5 tal. 8¹/₂. Austr. banknoty 84³/₄ l.

Turecja.

(Szczegóły o rozbojach w Smyrnie i przyległych okolicach.)

O rozbojach w Smyrnie i przyległych okolicach zawiera *Tr. Ztg.* następujące ważne szczegóły: Dziwna rzecz, że hałstra rozbojników otrzymuje od angielskiego konsulatu ochronę i protekcję podczas gdy się z heleńskich krajowców składa. Lubo to jest rzecz niezawodna, że ci złoczyńcy są powiększej części poddani Grecyi, jednakże niektórzy z nich pochodzą z Jońskich wysp i z Malty, prawda że pierwsi są Grecy, ale i jedni i drudzy zostają pod protekcją Anglii. Gdy zważymy, że grecki rząd nie zdoła teraz w własnym kraju nic dla publicznego bezpieczeństwa uczynić, łatwo pojmujemy, że konsulom jego za granicą zbywa na potrzebnej władzy utrzymania w porządku swych krajowców szczególnież tam, gdzie się jak w Smyrnie w niewielkiej masie znajdują. Wszelako trudniej pojąć, że ta silna Anglia, która uchybienia w innych państwach z oburzeniem traktuje, która niedawno za obrazę kilku swoich poddanych i pod protekcją jej zostających osób kazała swą flotą skarcić Grecyę, a nawet w innych miejscach chętnie narzuca się na sędzie, chociaż nie ma do tego żadnego powołania, że ta silna Anglia z swoim delikatnym uczuciem prawa, może w Smyrnie naprzeciw zbrodniom popełnianym codzień przez angielskich protegowanych postawić się w jednym rządzie z tą samą Grecyą, i w nieładzie i niedbałości iść z nią

w zawody. Wszystkie gazety europejskie zawierają opisanie okrucieństw w Smyrnie i obwiniają o nie konsulatu angielski; a jednak angielska ambasada w Konstantynopolu i angielski rząd patrzą na to spokojnie. Toż może to pochodzi ztąd, że Anglicy i własność ich od zbójców powiększej części są nienaruszone, i że tylko osoby należące do innych narodów przez angielskich protegowanych szkodę ponoszą? Do uniewinnienia poczęści tej niedbałości angielskiego konsulatu w Smyrnie może posłużyć ta okoliczność, że w procesach przeciw maltańskim i jońskim zbrodniarzom postępuje się zupełnie tak jak w samej Anglii, co przy różnicy między społeczeńskimi stosunkami Lewanty i Anglii niedorzecznością się być wydaje. Gdzie znajdziesz w Smyrnie te zasiłki, które sędzia w Anglii ma na zawołanie, a między zastraszoną ludnością Smyrny któż się da użyć przeciw zbrodniarzowi za świadka. (Lloyd.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe Lwowskie z 8. października.)

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 19r.15k.; żyta 14r.33k.; jęczmienia 9r.30k.; owsa 5r.44k.; hreczki 12r.48k.; grochu 20r.30k.; kartofli 7r.; — za cetnar siana 2r.40k.; okłotów 1r.56k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 28r., dębowego po 25r.30k.; — kwarta krup pszennych kosztowała 25k., jęczmiennych 12k., jaglanych 20k. w. w. Reszta drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

— Spęd bydła rzeźnego na targu dnia 6go b. m. liczył tylko 36 sztuk wołów, mianowicie przypędzono z Rozwadowa 10, z Nadycz 12 i z Dereszowa 14 sztuk; na targowicy jednak nie sprzedano.

Kurs lwowski.

Dnia 9. października.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	30	5	34
Dukat cesarski	5	38	5	42
Półimperyał zł. rosyjski	9	38	9	42
Rubel śr. rosyjski	1	52	1	53
Talar pruski	1	44	1	47
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	23	1	24
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	82	20	82	50

(Kurs wekslowy wiedeński z 6. października.)

Amsterdam — p. 2. m. Augsburg 120¹/₂ l. us. Frankfurt 120¹/₄ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 178 l. 2. m. Liwurna 117¹/₄ p. 2. m. Londyn 12. l. 2. m. Medyolan — Marsylia 120¹/₂ l. Paryż 143 l. Lyon — Bukareszt 143. Konstantynopol — Agio duk. ces. 27¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. października.

Księżna Liechtenstein, z Czernicy. — Hr. Borowski Konstanty, z Olszanic. PP. Kraiński Eugeniusz, z Hermanowic. — Wszelaczyński Szczepan, z Kupczyniec. — Romaszkan August, z Laszek. — Sozański Sylwery, z Kornalowiec. — Udrycki Józef, z Choronowa. — Chojecki Zygmunt, z Kołodziejówki. — Pierzchała Ignacy, z Uszkowic.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. października.

Hr. Dzieduszycki Kazimierz, do Niesłuchowa. — Hr. Starzeński Leopold, do Ditekowiec. — PP. Trzecieński Tytus, do Polanki. — Glixeli Juliusz, do Glinian. — Czerkawski Jędrzej, do Brzeżan. — Jaworski Apolinary, do Złoczowa. — Dąbrowski Maryan, do Brzeżan. — Januszowski Teofil, do Ubinia. — Kraiński Eugeniusz, do Przemyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 8. października.

Pora	Barometr wmiarzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 1 8	+ 6°	+ 14°	półn.-zachodni	pochm.
2 god.pp.	28 1 6	+ 13,5°	+ 6°	" "	pogod. ☉
10 g. w.	28 1 4	+ 7,8°		—	"

TEATR.

Dziś: opera niem.: „Ernani.“

Jutro: Na dochód J. Panny Eweliny Kasprzyckiej, komedya polska: „Liścik miłośny.“

Czytamy doniesienie o zabójstwie popełnionem w Trębowlu, z którego mało-co do rzeczy pojmujemy. „Dziś o drugiej po północy — piszą — czterech złodziei zabili Sobka, piętnastoletniego chłopca na straży jak siedział w sadzie.“ — Ubolewamy nad wypadkiem, ale z kąd donosiciel wywiedział się o porze i liczbie złodziejów, kiedy sprawie nikogo obecnym nie było, a winowajców żadnego nie pojmano.

— Innego rodzaju złodziej albo złodzieje pokazali się w Dębowcu w Jasielskiem. Okradli (z 18. na 19. z. m.) kościół parafialny na 128 złr. w sprzętach i ruchomościach. A mieli po temu sposobność, bo kościół niedokończony zostawiał otwór nade drzwiami, co u nich się mówi: „gratka gdzie nie kratka“, sumieniem spokojni, że nie rozbijają, lecz tylko ludzi na przygodę ostrożności ucza.